

1. Tanım

Tarih bilimi; geçmiş dönemlerde yaşamış insan toplu-
I
luklarının ilişkilerini inceler. Olaylarda, yer ve zaman
II III
unsuruna yer verilir. Yine olaylar, sebeup-sonuç ilişkisi
IV
içerisinde belgelere dayalı olarak objektif bir biçimde
V
incelenir.

Durum

Tarihî olaylar, fen ve doğa bilimleri gibi tündengelim ve tümevarım yöntemleriyle kavranamaz. Ayrıca tarihî olayların açıklanmasında fizik ve doğa bilimlerindeki gibi yasalar oluşturmak mümkün değildir.

**Bu durumun yaşanmasında yukarıda verilen bilgi-
de yer alan numaralanmış özelliklerden hangisinin
etkili olduğu söylenebilir?**

- A) I B) II C) III D) IV E) V

2.

Osmanlı
parası

Roma parası

**Bu görseller, aşağıdaki tarihe yardımcı bilimlerden
hangisinin çalışma alanıyla ilişkilendirilebilir?**

- A) Astronomi B) Epigrafi
C) Felsefe D) Edebiyat
E) Nüsmatik

3. Örf ve âdetler çok eski zamanlardan bu yana toplum içinde kabul görmüş yazısız kurallar topluluğudur. Aşağıda Türk-İslam toplumuna ait bazı örf ve âdetlere yer verilmiştir.

Kahve

Günümüze gelen en bilindik âdet kahvedir. Eskiden kahvenin yanında su getirilir, misafir toksa önce kahveyi alır, aç ise suyu alırdı. Ev sahibi de ona göre ikramda bulunurdu.

Osmanlı Devleti'nde Bayramlar

Osmanlı bayramları sultanın bayram namazı için camiye gelişi ile başlardı. Namazdan sonra sultan, önce annesinin elini öper, sonra diğer aile üyeleriyle bayramlaşırdı. Sonrasında güzel işlemeli keselerle çocuklara para dağıtılırdı.

Bu bilgiler aşağıdaki tarihe yardımcı bilimlerden hangisiyle ilişkilendirilebilir?

- A) Arkeoloji B) Paleografya
C) Filoloji D) Etnografya
E) Coğrafya

TÜMLER YAYINLARI

4. Tarih biliminde, fen bilimleri gibi deney ve gözlem yöntemi kullanılamaz ve genelleme yapılamaz.

Tarihin bu özelliği kazanmasında aşağıdakilerden hangisinin etkili olduğu savunulabilir?

- A) Olayların aydınlatılmasında kaynaklardan yararlanılması
B) Olayların kişisel ön yargılardan uzak bir şekilde değerlendirilmesi
C) Araştırmalarda tahlil, tenkit ve terkip yapılması
D) Olayların geçmişte yaşanıp bitmesi ve bir daha aynı şekilde tekrarlanamaması
E) Olayların sebep-sonuç ilişkisi içerisinde gelişmesi

5. Hititlerle Mısırlılar arasında yaşanan mücadeleler sonrasında, tarihte bilinen ilk yazılı olan Kadeş Antlaşması imzalanmıştır.

Antlaşmada yer alan maddelerden biri şu şekildedir: “Eğer her iki ülkeden birine iç veya dış düşmanlar saldırırsa ve bunun için birbirinden yardım isterlerse her iki taraf piyadesini ve süvarisini göndererek onun yardımına koşacaktır.”

Bu antlaşma ile ilgili bir görsel aşağıda verilmiştir.

Buna göre Kadeş Antlaşması'nın maddelerini incelemek ve günümüz diline çevirmek isteyen bir araştırmacı, aşağıdaki yardımcı bilimlerin hangilerinden yardım almalıdır?

- A) Felsefe, Astronomi
B) Astronomi, Kimya
C) Paleografya, Filoloji
D) Coğrafya, Felsefe
E) Nümismatik, Heraldik

6. Gerçeğin ne olduğu belgelerde saklıdır ve gerçek ancak belgelerin eleştirisiyle ortaya çıkar. Belge yoksa tarih de yoktur.

Yalnızca bu bilgilere göre aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Tarih, olayları ve olguları açıklarken kaynaklardan yararlanır.
B) Tarihî araştırmalar, araştırmacıların kişisel görüşlerini yansıtır.
C) Aynı olaylar ve olgular farklı tarihçiler tarafından farklı şekilde yorumlanabilir.
D) Tarihî araştırmalarda elde edilen yeni bilgiler, var olan bilgileri tamamen değiştirebilir.
E) Tarihî olaylar ve olgular bir bütünlük içerisinde gerçekleşir.

7. Geçmiş ve gelecek bilincine sahip tek varlık olan insan, tecrübelerini geçmişten cesaret alarak elde eder ve bunu gelecek nesillere aktarır. Bunun için de tarih bilimine ihtiyaç duyar. Bilimsel ve teknik gelişmelerin hızlı yaşandığı çağımızda tarih bilimine olan ilgi ve ihtiyaç azalmamakta aksine her geçen gün artmaktadır.

Buna göre tarih bilimi ile ilgili,

- I. Geçmişle gelecek arasında köprü kurmamızı sağlar.
II. Bilimsel ve teknik gelişmelerin artmasıyla önemi artan bir bilimdir.
III. Olayları günümüz değer yargıları ile incelememize imkân tanır.

yorumlarından hangileri yapılabilir?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) I ve II
D) II ve III   E) I, II ve III

8. Sosyal bir bilim olan tarih, bilinmeyenlere yönelerek onu kendi yöntemleriyle keşfetmeye çalışır ve bilimsel bilgiyi ortaya çıkarmak için kaynaklardan yararlanır. Çünkü kaynak olmadan tarihî gerçekleri ortaya çıkarmak ve yazmak mümkün değildir. Elde edilen tüm kaynaklar değerlendirilir. Bir kitabe kadar olmasa da bir su testisi de geçmiş ile ilgili bilgi verebilir.

Buna göre,

- I. Tarih araştırmaları için en önemli unsur kaynaklardır.
II. Kaynaklar tarihe bilimsellik kazandırır.
III. Tarih araştırmalarında yalnızca yazılı kaynaklardan yararlanılmalıdır.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) I ve II
D) I ve III   E) II ve III

1. • Tarih, hakikatte meydana gelmiş olaylarla ilgilidir. Gerçeğin ne olduğu belgelerde saklıdır ve gerçek ancak belgelerin eleştirisiyle ortaya çıkar. Belge yoksa tarih de yoktur.
- Gerçek bir tarih için kaynaklara gitmek, kaynakları iyi tenkit edip değerlendirmek gerekir.

Tarihin tanımı ile ilgili tarih bilimcilerinin bu sözlerinin ortak özelliği, tarih araştırmalarında kaynaklara başvurulması gerektiği ile ilgilidir.

Buna göre tarih araştırmalarında kaynak başvurusuna gidilmesinde daha çok aşağıdakilerden hangisinin amaçlandığı söylenebilir?

- A) Nesnelliği sağlamak
B) Zaman unsurunu belirtmek
C) Kişilerin rolünü tespit etmek
D) Diplomatik gelişmeleri belirlemek
E) Olayları günümüze göre değerlendirmek

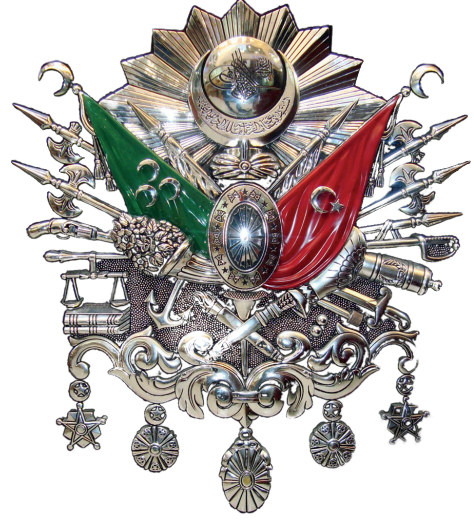
2. Aşağıda tarih bilimine ait tanım ve bazı dillerdeki karşılıkları verilmiştir.

Arapça "erreha" fiilinden türeyen tarih; "aya göre vakit tayin etmek, bir olayın meydana geldiği günü ve yılı, bunların rakamla yazılışını, bir şeyin oluş zamanını ve olaylar dizisini tespit etmek" gibi çok geniş anlamlara gelmektedir. Batı dillerindeki karşılığı Yunanca "istoria"dan türetilen historia ve historiedir.

Bu bilgilerin elde edilmesinde daha çok aşağıdaki yardımcı bilimlerin hangisinden yararlanılmıştır?

- A) Arkeoloji
B) Filoloji
C) Astronomi
D) Karbon 14
E) Felsefe

3.

Osmanlı arması üzerindeki şekil ve işaretleri anlamlandırmak için tarih biliminin, aşağıdaki yardımcı bilimlerden hangisiyle ilişki içerisinde olması gereklidir?

- A) Heraldik
B) Paleografya
C) Nümismatik
D) Epigrafya
E) Filoloji

4. "Tarih, hakikatte meydana gelmiş olaylarla ilgilidir. Gerçeğin ne olduğu belgelerde saklıdır ve gerçek ancak belgelerin eleştirisiyle ortaya çıkar. Belge yoksa tarih de yoktur."

Bu sözleri söyleyen tarih bilimci aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Herodotos
B) Halil İnalçık
C) Ahmet Cevdet Paşa
D) Leopold von Ranke
E) Edward H. Carr

5. Tarihin kesintiye uğramadan bir bütün olarak devam etmesine ve sürekliliğe sahip olmasına tarihî olayların aşağıdaki özelliklerinden hangisinin ortam hazırladığı söylenebilir?

- A) Neden-sonuç ilişkisi içerisinde gelişmeleri
- B) Meydana geldikleri dönemin koşullarını yansıtmaları
- C) Kısa süreli olarak ortaya çıkmaları
- D) Belirli bir zamanda gerçekleşmeleri
- E) Belirli bir bölgede gerçekleşmeleri

6. Tarihî olaylara kesin bir gözle bakılmamasında;

- I. yeni bulgularla değişebilmesi,
- II. farklı bakış açılarının ortaya çıkması,
- III. olayların açıklanmasında deney ve gözleme başvurulması

durumlarından hangilerinin etki ettiği savunulabilir?

- A) Yalnız II
- B) I ve II
- C) I ve III
- D) II ve III
- E) I, II ve III

7. Aşağıdaki gelişmelerden hangisinin diğerlerine göre daha kısa zamanda meydana geldiği savunulabilir?

- A) Anadolu'nun Türkleşmesi
- B) Talas Savaşı'nın yapılması
- C) Toplumların yazılı kültüre geçmesi
- D) Barbar kavimlerinin Hristiyanlaşması
- E) Sömürgecilik yarışının hızlanması

8. Aşağıdakilerden hangisi tarihî olayların özelliklerinden değildir?

- A) Meydana geldiği dönemin kültürünü yansıtmaları
- B) Aynı şekilde tekrarlanmaması
- C) Neden-sonuç ilişkisine sahip olması
- D) Genelleme yapılamaması
- E) Meydana geldiği yer ve zamanın belli olmaması

9. Tarihin temel konusu, insan topluluklarının geçmişteki tüm faaliyetleridir.

Buna göre tarih biliminin insan topluluklarının;

- I. kültürel,
- II. siyasi,
- III. ekonomik

alanlarından hangilerinde yaptıkları faaliyetleri incelediği söylenebilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) II ve III
- E) I, II ve III

10. Geçmişten günümüze kalan ve tarihî olaylar hakkında bilgi veren her türlü malzemeye kaynak denir. Kaynaklar yazılı ve yazısız olmak üzere ikiye ayrılır.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi yazılı kaynaklar arasında gösterilemez?

- A) Paralar
- B) Fermanlar
- C) Destanlar
- D) Kitabeler
- E) Antlaşmalar

11. I. Sosyoloji

- II. Diplomatika
- III. Paleografya

Yukarıdaki tarihe yardımcı bilim dallarının hangilerinden elde edilen veriler daha somuttur?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) II ve III
- E) I, II ve III

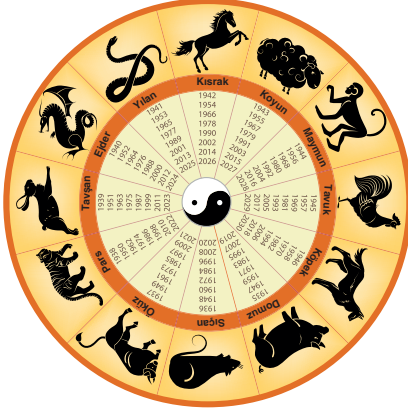
12. Tarihin bir bilim özelliği kazanmasında;

- I. olaylar arasında neden-sonuç bağıntısı kurma,
- II. olayları belgelere dayandırma,
- III. olayların araştırılmasında objektif olma

durumlarından hangilerinin etkisinden söz edilebilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve III
- E) I, II ve III

1. Türklerin kullandığı ilk takvim, On iki hayvanlı Türk takvimidir. Güneş yılı esasına göre düzenlenen bu takvimi Kök Türkler, Uygurlar ve Çinliler kullanmıştır. Aşağıda on iki yılda bir devir yapan bu takvimle ilgili bir görsel verilmiştir.

Görsel ve bilgilerden hareketle Türklerle ilgili olarak aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Bilimsel faaliyetlerde bulunmuşlardır.
B) Orta Asya'dan yapılan göçleri, takvimlerinin başlangıç yılı kabul etmişlerdir.
C) Yönetim alanındaki faaliyetleri, bilimsel çalışmaları etkilemiştir.
D) Tarihte ilk takvim çalışmasını yapmışlardır.
E) Hicri takvimin başlangıç yılı esasını benimsemişlerdir.

2. Tarih bilimi, geçmişten günümüze meydana gelen olay ve olguları kronolojik bir süreçte ele aldığı için olay ve olgular arasında neden-sonuç ilişkilerini ortaya çıkarır.

Bu cümlede altı çizili kelime grubunda tarih biliminin bireye olan aşağıdaki katkılarından hangisine vurgu yapılmıştır?

- A) Sürekliliğin algılanmasına
B) Başka milletlere empati duyulmasına
C) Geçmişin yargılanmasına
D) Ayrım yapabilme becerisinin kazanılmasına
E) Millî bilincin oluşmasına

3. Her toplum kendine özgü bir takvim oluştururken yaşamlarını en çok etkileyen olayı takvimlerinin başlangıcı olarak kabul etmişlerdir. Örneğin; İbraniler MÖ 3761'deki Yaradılış (Tekvin) yılını, Yunanlılar ilk olimpiyat oyunlarının yapıldığı MÖ 776'yı, Hristiyanlar Hz. İsa'nın doğumu olan sıfır, Müslümanlar MS 622'de Hz. Muhammed'in Mekke'den Medine'ye hicretini takvimlerine başlangıç olarak esas almışlardır.

Bu bilgiye göre takvim ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Birçok toplumda yaşamı düzenlemek, zamanı hesaplamak için kullanılmıştır.
B) Bazı takvimlerin başlangıç yılının seçilmesinde din etkili olmuştur.
C) Takvimlerin başlangıç yılı toplumdan topluma farklılık göstermiştir.
D) Takvimlerin tamamı Güneş'in hareketlerine göre düzenlenmiştir.
E) Toplumlar, kendileri için en önemli olayları takvimlerinin başlangıcı olarak kabul etmişlerdir.

4. Tarih bilimi, insanlara birçok beceri kazandırır. Tarih, uyguladığı yöntem gereği bireylerde araştırma ve kanıt kullanma becerisini artırır. Çünkü tarihî bir bilgiye, araştırma yaparak ve kaynak kullanılarak ulaşılır. Ulaşılan farklı kaynaklarda tespit edilen çelişkili ifadeler, insanların sorgulama ve eleştirel düşünme becerilerini de geliştirir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi tarihin insanlara kazandırdığı beceriler arasında yer almaz?

- A) Bilimsel düşünme
B) Eleştirel bakma
C) Geçmişin algılama
D) Deney ve gözlem yapma
E) Empati kurma

5. Sümerler, Babiller, Mısırlılar, Yunanlar, İbraniler, Romalılar, Aztekler, Mayalar, Çinliler, Hintler, Tibetliler, Türkler, Araplar gibi çeşitli millet ve topluluklar tarih boyunca birçok takvim meydana getirmişlerdir. Bu milletler takvimleri ay veya güneş yılını esas alarak oluşturmuşlardır.

Buna göre;

- I. on iki hayvanlı,
- II. hicri,
- III. Rumi

takvimlerinden hangileri ay yılı esasına dayanır?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) Yalnız III
D) I ve II   E) II ve III

6. Türkler; tarih boyunca yaşadıkları coğrafyaya göre kültürel, ekonomik ve dinî etkileşimlerin ürünü olarak çeşitli takvimler kullanmışlardır.

Buna göre Türklerin aşağıdaki takvimlerden hangisini daha çok göçebe yaşam biçimlerine bağlı olarak kullandıkları söylenebilir?

- A) 12 hayvanlı Türk takvimi
B) Celali takvimi
C) Rumi takvim
D) Hicri takvim
E) Miladi takvim

7. Aşağıdakilerden hangisi tarih öğreniminin kazanımları arasında yer almaz?

- A) Doğru-yanlış ayrımı yapabilme becerisi kazandırması
B) Araştırma ve kanıt kullanma becerisini artırması
C) Türklerin İslamiyet'e girişini kolaylaştırması
D) Bireylerin farklı milletlere empati duymasını sağlaması
E) Tarihî süreçte meydana gelen değişimlerin ve sürekliliğin algılanmasını sağlaması

8. **Mustafa Kemal Atatürk** "Tarih yazmak, tarih yapmak kadar önemlidir. Yazan yapana sadık kalmazsa değişmeyen hakikat, insanlığı şaşırtacak bir mahiyet alır." **sözü ile tarih biliminin daha çok aşağıdaki özelliklerden hangisine sahip olması gerektiğini vurgulamıştır?**

- A) Gerekliliğine
B) Gözleme dayanmasına
C) Kesin bilgiler vermesine
D) Objektif olmasına
E) Deney metodunu dikkate almasına

9. Aşağıda verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?

- A) MS 1071 tarihi, MÖ 209 tarihine göre günümüze daha yakındır.
B) MÖ bir tarih ile MS bir tarih arasındaki zaman farkını bulmak için her iki tarih toplanır.
C) MÖ 763 tarihi, MÖ VIII. yüzyılın ilk yarısının ikinci çeyreği içindedir.
D) MÖ'deki tarihlerin tümü tarih öncesi devirler içinde yer alır.
E) MÖ 2000 tarihi, MÖ 1200 tarihine göre günümüze daha uzaktır.

10. Milletlerin ortak hafızası olan tarih, millî ve toplumsal kimliğin inşasında önemli rol oynar.

Buna göre millî ve toplumsal kimliğin oluşmasında;

- I. dil,
- II. tarih,
- III. coğrafya

unsurlarından hangileri etkili olmuştur?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) I ve II
D) I ve III   E) I, II ve III

1. Tarih öncesi devirler; Paleolitik (Eski Taş), Mezolitik (Orta Taş), Neolitik (Yeni Taş), Bakır, Tunç ve Demir Devri olarak isimlendirilmiştir.

Buna göre tarih öncesi devirlerin isimlendirilmesinde;

- I. alet teknolojisi,
- II. madenlerin cinsi,
- III. evrensel nitelikli olaylar

unsurlarından hangilerinin temel alındığı söylenebilir?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) I ve II
D) II ve III   E) I, II ve III

2. Orta Taş Devri'nin;

- I. sanatsal faaliyetlere başlamaları,
- II. avcılık ve toplayıcılıkla geçinmeleri,
- III. taştan ve kemikten aletler yapmaları

özelliklerinden hangileri bu dönem insanların göçebe bir yaşam sürdürdüklerini kanıtlar niteliktedir?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) I ve II
D) II ve III   E) I, II ve III

3. Yeni Taş Devri ile ilgili;

- I. tarımsal üretim yapılması,
- II. takas yoluyla ihtiyaçlarının karşılanması,
- III. mabetlerin inşa edilmesi

durumlarından hangilerinin dönemin dinî hayatı hakkında bilgi içerdiği söylenebilir?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) Yalnız III
D) II ve III   E) I, II ve III

4. Aşağıdakilerden hangisi insanların yerleşik hayata geçmesiyle ortaya çıkan durumlardan biri değildir?

- A) Avcılık ve toplayıcılığın tamamen terk edilmesi
- B) İmar faaliyetlerinde bulunulması
- C) Dere ve ırmak boylarında köylerin kurulması
- D) Ekonomik faaliyetlerin çeşitlenmesi
- E) Tarımsal faaliyetlerin hızlanması

5. Tarih öncesi devirlerle ilgili;

- I. ateşin kontrol altına alınması,
- II. tarımsal üretimin başlaması,
- III. insanların yerleşik hayata geçmesi

gelişmelerinin sebep-sonuç ilişkisi bakımından sıralaması aşağıdakilerden hangisinde doğru olarak verilmiştir?

- A) I - II - III   B) II - I - III   C) I - III - II
D) III - II - I   E) III - I - II

6. Yeni Taş Devri ile ilgili;

- I. sulama kanallarının açılması,
- II. sabanın kullanılması,
- III. menhir ve dolmenlerin yapılması

durumlarından hangileri insanların bu dönemde tarımsal üretimi geliştirmeye çalıştıklarının bir göstergesidir?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) I ve II
D) II ve III   E) I, II ve III

7. • Günümüze kadar keşfedilen en erken tarihli dinî mimarinin içerisinde yer almaktadır.
• Bu bölgenin keşfiyle insanoğlunun, tarım ve yerleşik hayattan sonra tapınaklar yaptığı şeklindeki yaygın görüş tartışmaya açılmıştır.

Özellikleri verilen tarih öncesi döneme ait yerleşim yeri aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Diyarbakır Çayönü
B) Çorum Alacahöyük
C) Konya Çatalhöyük
D) Şanlıurfa Göbeklitepe
E) Çanakkale Truva

8. İlk Çağ'da kurulan devletlerin birçoğunda sınıf farklılıkları görülmekteydi.

Bu durum aşağıdaki alanlardan hangisinde yeniliklere ortam hazırlamıştır?

- A) Ekonomi   B) Hukuk   C) Sanat
D) Bilim   E) Askerî

9. **Demir Devri'yle ilgili;**

- I. farklı toplumlarla etkileşim kurulması,
II. devletler arasında büyük savaşlar yaşanması,
III. tarımsal üretimde yeni tekniklerin uygulanması

durumlarından hangileri bu dönemde ticaretin daha da yaygınlaşmasına neden olmuştur?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) I ve II
D) I ve III   E) I, II ve III

10. **Bir bölgede yapılan kazıda en üstten en alta doğru sırasıyla;**

- I. demirden silahlar,
II. tunç heykeller,
III. bakır aletler

buluntularına rastlanması, o bölgede yaşayan toplum ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine ulaşılabildiğini sağlar?

- A) Maden Devri'nin sırasıyla yaşandığına
B) Ticaretle ilgilenmediklerine
C) İleri bir kültürün etkisinde kalındığına
D) Göçebe yaşamın benimsendiğine
E) Madenlerin dışardan satın alındığına

11. Yeni Taş Çağı'na ait önemli merkezler arasında Konya Çatalhöyük, Diyarbakır Çayönü ve Gaziantep Sakçagözü bulunmaktadır.

Buna göre sözü edilen merkezlerde yapılacak araştırmalarda aşağıdakilerden hangisine rastlanması söz konusu değildir?

- A) Çanak çömlek parçaları
B) Taş aletler
C) Evcilleştirilmiş hayvan kemikleri
D) Kitabeler
E) Tahıl taneleri

12. Eski Taş Devri'nde insanlar mağara duvarlarına av sahnelerini resmetmiş ve taştan kabaca heykelcikler yontmuştur.

Bu durum insanların aşağıdaki alanlardan hangisinde ürünler vermeye başladığının bir göstergesidir?

- A) Siyasi   B) Sanat   C) Ekonomik
D) Sosyal   E) Askerî

1. Aşağıda, İlk Çağ uygarlıklarında yaşayan insanların kullandıkları tıp aletlerinden bazıları verilmiştir.

Buna göre İlk Çağ insanları ile ilgili olarak;

- I. bilimsel alanda çalışmalarda buldukları,
II. madenleri işledikleri,
III. yerleşik bir yaşam biçimine sahip olmadıkları
çıkarımlarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) I ve II
D) I ve III   E) II ve III

2. "Bir sıvıya bırakılan ve dengedeki cisme uygulanan kaldırma kuvveti, cismin ağırlığına eşittir."

Bu teorem ile suyun kaldırma kuvvetini bulan İlk Çağ bilim insanı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Arşimet   B) Batlamyus
C) Pisagor   D) Herodot
E) Thales

3. Sümerlerde tapınaklarda teslim edilen tarım ürünleri, satılan ve satın alınan her türlü ticari mal, rahipler tarafından kil tabletler üzerine resimler ve işaretlerle kaydedilmiştir.

Bu durum Sümerlerde aşağıdaki buluşlardan hangisinin ortaya çıkmasına katkı sağlamıştır?

- A) Çivi yazısı   B) Alfabe   C) Papirüs
D) Parşömen   E) Pi sayısı

- 4.

Ay'ın döngüsü ile ilgili bu görselden İlk Çağ insanların aşağıdaki alanlardan hangisiyle ilgili çalışmalarında bulunduğu söylenebilir?

- A) Kimya   B) Biyoloji   C) Tarih
D) Astronomi   E) Felsefe

5. Eski çağlarda hastalıklarla mücadele etmesi gerektiğini anlayan insanoğlu bu hastalıkları tedavi etmek amacıyla çeşitli çalışmalarda bulunmuştur.

Buna göre eski dönem insanların aşağıdaki alanlardan hangisinde çalışma yaptığı söylenebilir?

- A) Siyaset   B) Ekonomi   C) Din
D) Tıp   E) Sanat

6. İnsanların, eski dünyada astronomi bilimini öğrenme-sindeki amaç; dünyayı anlama merakı, yaşamlarını rahat ve güvenli kılmaktır.

Buna göre "eski dünyada" varlık gösteren insanların aşağıdaki faaliyetlerinden hangisi astronomi bilimi ile ilişkilendirilebilir?

- A) Sulama kanalları açmaları
B) Süs eşyaları üretmeleri
C) Takvim çalışmalarında bulunmaları
D) Savaş aletleri yapmaları
E) Madenleri eritmede ateşi kullanmaları

7. Tarihi süreç içinde Mısır, Yunan, Çin, Hint, İran, Arap ve Türk gibi milletlerden bilim insanlarının çalışmaları, medeniyetin gelişmesine katkı sağlamıştır.

Bu parçadan çıkarılabilecek en genel yargı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Bilim, insanlığın ortak ürünüdür.
- B) Yazı, ilk kez Mısır'da ortaya çıkmıştır.
- C) Türkler, bilim dünyasına katkı sağlamıştır.
- D) Çin'de pozitif bilimler alanında çalışmalar yapılmıştır.
- E) Yunan uygarlığı, özgün bir yapıya sahiptir

8. Yazının kullanılmasıyla bilgi, beceri ve tecrübelerin tekrar edilmesinin önüne geçilmiştir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi yazının kullanımına bağlı olarak elde edilen kazanımlar arasında yer alır?

- A) Eski birikimlerin üzerine yenilerinin eklenmesi
- B) Toplumlar arası mücadelelerin yaşanması
- C) Sömürgecilik faaliyetlerinin artması
- D) İlk imparatorlukların ortaya çıkması
- E) Ateşin madenlerin işlenmesinde kullanılması

9. Balkanlar, Anadolu ve Avrupa'nın güneyi gibi Roma İmparatorluğu'nun hâkim olduğu bölgelerde Romalıların dili olan Latince hızlı bir şekilde yayılma alanı bulmuştur.

Bu parçadan çıkarılabilecek sonuç aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Farklı topluluklar, bölgenin hâkimi olan siyasi gücün oluşturduğu medeniyet etrafında birleşmiştir.
- B) Yazının ortaya çıkmasıyla benzer özelliğe sahip olan kültürler kaynaşma imkânı bulmuştur.
- C) İlk Çağ toplumlarının birbiri ile iletişime geçmesinde en fazla katkıyı Roma İmparatorluğu sağlamıştır.
- D) Roma İmparatorluğu, yazıdan önceki dönemin en önemli siyasi gücü olmuştur.
- E) Roma İmparatorluğu'nun Balkanlarda hâkimiyet kurmasında Anadolu coğrafyasında oluşturduğu teşkilat etkili olmuştur.

10. Sümerlerde rahipler, vatandaşların arazilerden elde ettiği ürünü tabletlere resmederdi. Bunun sonucunda Sümerler, mabet ekonomisinin zorunluluğu ile sembol yazısını (piktograf) icat etmiştir.

Bu bilgilerden aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılamaz?

- A) Yazının ilk olarak Mezopotamya'da ortaya çıktığına
- B) Sümerlerin, tarımsal faaliyetlerle ilgilendiğine
- C) Sümerlerin yerleşik bir yaşama sahip olduğuna
- D) Sümerlerde rahiplerin, yazının ortaya çıkmasına katkı sağladığına
- E) Tarımsal faaliyetlerin ilk Sümerlerde başladığına

11. İlk çağlardan beri insanlar, içinde yaşadığı doğayı, doğa varlıklarını ve olayları gözlemlene ihtiyacı duymuştur. Tarım faaliyetleri bu duruma örnek olarak gösterilebilir. İlk Çağ insanların tarım yapabilmesi için mevsimlerin zamanını önceden bilmesi gerekmektedir.

Buna göre mevsimlerin önceden bilinmesi gereği aşağıdakilerden hangisinin ortaya çıkmasında etkili olmuştur?

- A) Yazı
- B) Kâğıt
- C) Barut
- D) Takvim
- E) Mürekkep

12. Sümerlerden sonra çivi yazısı Akad, Babil, Asur, Hitit ve Urartu gibi medeniyetler tarafından geliştirilmiştir.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisine vurgu yapıldığı söylenebilir?

- A) Toplumlar arası bir kültürel etkileşimin yaşandığı
- B) Babillerin, Mezopotamya'nın en gelişmiş medeniyeti olduğu
- C) Yazının, Babiller tarafından Anadolu'ya taşındığı
- D) İlk uygarlıkların Mezopotamya bölgesinde ortaya çıktığı
- E) Anadolu'da, Mezopotamya'dan daha gelişmiş bir uygarlığın ortaya çıktığı

1. İlk Çağ Uygarlıklarından olan Mısır'da dinsel inançlar birçok alanda gelişmeyi peşinden getirmiştir.

Buna göre Mısır'da;

- I. matematik,
- II. geometri,
- III. anatomi

bilimlerinden hangilerindeki gelişmelerin dini inançlara bağlı olarak geliştiği söylenebilir?

- A) Yalnız I   B) Yalnız III   C) I ve II
D) I ve III   E) I, II ve III

2. Akadlar, Kral Sargon Dönemi'nde devlet hâline gelmişler ve kısa sürede Mezopotamya'ya hâkim olmuşlardır. İlk düzenli ordu sistemini meydana getiren Akadlar, tarihte bilinen ilk imparatorluğu kurmuşlardır.

Buna göre;

- I. Sargon, Akadları siyasi alanda örgütlemiştir.
- II. Akadlar askerî teşkilatlanmaya önem vermiştir.
- III. Akadlar uzun ömürlü bir devlet kuramamıştır.

Yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız II   B) I ve II   C) I ve III
D) II ve III   E) I, II ve III

3. Zigguratlar; tahıl ambarı, gözlemevi, okul gibi birçok işlevde kullanılmıştır.

Buna göre zigguratlarda;

- I. ekonomik,
- II. bilimsel,
- III. eğitim

alanlarından hangilerinde faaliyetlerde bulunduğu söylenebilir?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) I ve II
D) II ve III   E) I, II ve III

4. Elamlar, ilk dönemlerinde şehir devletleri şeklinde örgütlenmişlerdir. MÖ 3000 yıllarında Sus sitesi prensi, diğer siteleri de egemenliği altına alarak krallığın merkezi Sus olmak üzere Elam Krallığı'nı kurmuştur.

Bu durum Elamların;

- I. siyasi,
- II. dinî,
- III. askerî

alanlarından hangilerinde güçlendiklerini gösterir?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) I ve II
D) I ve III   E) II ve III

5. Başkentleri Ninova olan Asurlular, Anadolu'da Kültepe, Alishar ve Boğazköy'de ticaret kolonileri kurmuşlardır.

Bu durumun;

- I. Asurluların ekonomik gelirlerinin artması,
- II. Mezopotamya ile Anadolu arasında etkileşimin yaşanması,
- III. Asurluların tüm Anadolu'yu egemenlik altına almasına gelişmelerinden hangilerinin yaşanmasına ortam hazırlaması beklenir?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) I ve II
D) II ve III   E) I, II ve III

6. Mısırlılar, ölümden sonraki yaşama inandıkları için ölülerini mumyalamışlardır.

Buna göre Mısır'da mumyalama tekniğine bağlı olarak gelişen bilim dalları aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Astronomi – Felsefe
- B) Tıp – Eczacılık
- C) Geometri – Astronomi
- D) Matematik – Felsefe
- E) Eczacılık – Hukuk

7. I. Piramitlerin inşa edilmesi
II. Kral Yolu'nun yapılması
III. İpek Yolu ticaretinin yapılması

Numaralanmış bilgilerin Mısır, İran ve Çin uygarlıklarıyla ilişkisi bakımından sıralaması aşağıdakilerden hangisinde doğru verilmiştir?

	Mısır	İran	Çin
A)	I	II	III
B)	I	III	II
C)	II	III	I
D)	II	I	III
E)	III	I	II

8. Ariler, Hindistan'a gelmeleriyle birlikte "kast sistemi"ni bu bölgeye taşımışlardır. Kast, meslekleri babadan oğula geçen ve aynı geleneklere bağlı bulunan çeşitli sosyal sınıflardan oluşan bir sistemdir.

Yalnızca bu bilgilere göre kast sisteminin Hindistan'da aşağıdakilerden hangisine neden olduğu söylenebilir?

- A) Sık sık istilaların yaşanmasına
B) Farklı dinlerin ortaya çıkmasına
C) Raca adındaki prensliklerin hüküm sürmesine
D) Toplumsal birlik ve beraberliğin zayıflamasına
E) Hindistan'da siyasi birliğin sağlanması

9. Anadolu ile Mezopotamya arasında ulaşım ve iletişim sorunu bulunmamasına rağmen Sümerlerde MÖ 3000'lerde bulunan yazı, Anadolu'ya ancak MÖ 2000'lerde gelebilmiştir.

Bu durum aşağıdakilerden hangisiyle daha iyi açıklanabilir?

- A) İki bölgenin tek bir devlet tarafından yönetilmesiyle
B) Bölgeler arası ticaretin yoğun şekilde yapılmasıyla
C) Sümerlerin dışa açık bir kültürel yapısının olmasıyla
D) Sümerlerde çok tanrılı din anlayışının görülmesiyle
E) Kültürel etkileşimin iki bölge arasında sınırlı kalmasıyla

10. Hititler; Sümerlerin çivi yazısını kullanmış, Sümerlerin Gılgamış ve Tufan destanlarını Hititçeye çevirmiş ve adli sistemlerinde Sümerleri örnek almışlardır.

Buna göre Hititler hakkında aşağıdakilerden hangisine ulaşılabılır?

- A) Çevresindeki uygarlıkları etkilemişlerdir.
B) Sümerlerin hâkimiyeti altında yaşamışlardır.
C) Mezopotamya bölgesinde egemenlik kurmuşlardır.
D) Kültürel yönden Sümerlerin etkisi altında kalmışlardır.
E) Diğer Anadolu uygarlıklarını denetim altına almışlardır.

11. Aşağıda İlk Çağ uygarlıklarıyla ilgili ortaya çıkan gelişmelerle bu gelişmelerin sonuçları arasındaki ilişkiler eşleştirilmiştir.

	Gelişme	Sonuç
I.	Perslerin satraplık sistemini kullanması	Merkezî yönetimin güçlendirilmesi
II.	Mısırlıların Suriye'de hâkimiyet kurmak için Hititlerle savaşması	Kadeş Antlaşması'nın imzalanması
III.	Arilerin Hindistan'da kast sistemini uygulaması	Hindistanda ulusçuluk düşüncesinin güçlenmesi

Yukarıda verilen eşleştirmelerden hangisi yanlıştır?

- A) Yalnız I   B) Yalnız III   C) I ve II
D) II ve III   E) I, II ve III

12. Frigler; evlerini dikdörtgen biçiminde yapmışlar, temellerinde taş, üst kısımlarında kerpiç kullanmışlardır. Ayrıca üzerlerinde hayvan figürleri olan çanak ve çömlekler yapmışlardır.

Buna göre Friglerle ilgili olarak,

- I. Seramik sanatı gelişmiştir.
II. Yerleşik yaşama geçilmiştir.
III. Ticari faaliyetler çeşitlilik göstermiştir.

yargılarından hangilerine ulaşılabılır?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) I ve II
D) II ve III   E) I, II ve III

1. Fenikeliler, Akdeniz kıyılarıyla Mezopotamya arasındaki ticaret yollarının başlangıcında olduklarından kısa zamanda ekonomik yönden güçlenmişlerdir.

Bu durum medeniyetlerin ekonomik hayatı üzerinde;

- I. etnik yapı,
- II. coğrafi konum,
- III. kültürel zenginlik

unsurlarından hangilerinin etkili olduğuna kanıt olarak gösterilebilir?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) I ve II
D) II ve III   E) I, II ve III

2. Fenikeliler, ürünlerini satmak ve ihtiyaç duydukları altın, gümüş, bakır ve kalay gibi madenleri temin etmek için Akdeniz kıyılarında ticaret kolonileri kurmuşlardır.

Bu durumun aşağıdakilerden hangisi üzerinde etkili olduğu söylenebilir?

- A) Birçok toplumla etkileşime geçmesi
- B) Güçlü bir imparatorluk kurması
- C) Çok tanrılı inancı benimsemesi
- D) Bilimsel alanda gelişme göstermesi
- E) Yöneticilerin halk tarafından seçilmesi

3. • Fenikeliler
• İyonlar
• Asurlar

Bu medeniyetlerin ortak özelliği aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Tek tanrı inancına sahip olmaları
- B) Yazıyı icat etmeleri
- C) Kolonicilik faaliyetlerinde bulunmaları
- D) Mısır üzerinde hâkimiyet kurmaları
- E) Avrupa'ya Türk kültürünü taşımaları

4. İtalya merkezli kurulan Roma İmparatorluğu, kendisine karşı isyan eden Yahudileri, başta Mısır olmak üzere hâkimiyeti altındaki farklı ülkelere sürmüştür.

Buna göre Roma İmparatorluğu ile ilgili olarak;

- I. farklı kıtalarda varlık gösterdiği,
- II. Kuzey Afrika'da hâkimiyet kurduğu,
- III. çok tanrılı bir din anlayışına sahip olduğu

çıkarımlarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I   B) I ve II   C) I ve III
D) II ve III   E) I, II ve III

5. Toplumlar arası kültürel etkileşimin yaşanmasında;

- I. göç,
- II. savaş,
- III. ticaret

faktörlerinden hangilerinin etkili olduğu söylenebilir?

- A) Yalnız I   B) I ve II   C) I ve III
D) II ve III   E) I, II ve III

6. Güneş, su ve ekilebilir araziler açısından elverişli bölgelerde yaşayan ilk dönem toplumları doğal çevrelerinden daha fazla yararlanabilecekleri bilgi ve tecrübeye ulaşmıştır.

Bu birikime ulaşan insanları yeni kaynaklara yönlendiren nedenler arasında;

- I. nüfus artışı,
- II. çok tanrılı din anlayışı,
- III. yönetim biçimi

unsurlarından hangilerinin yer alması beklenir?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) Yalnız III
D) I ve III   E) II ve III

7. İnsanlar yerleşik yaşama geçtikten sonra besin ihtiyaçlarını karşılayabilmek için av hayvanlarını izlemeyi ve sürekli olarak yer değiştirmeyi terk etmişlerdir.

Buna göre göçebe yaşamdan yerleşik yaşama geçen topluluklarla ilgili olarak aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Beslenme alışkanlıkları değişmiştir.
B) Din anlayışları, sosyal hayatlarını etkilemiştir.
C) Farklı topluluklarla iletişime geçmişlerdir.
D) Üretim alanındaki etkinlikleri azalmıştır.
E) Savaşçılık özellikleri artmıştır

8. Orta Asya'da ve İpek Yolu üzerinde etkin rol oynayan tüccar topluluğu aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Asurlar
B) Lidyalılar
C) Fenikeliler
D) Soğdlar
E) Frigyalılar

9. "Deniz Kavimleri Hareketi" olarak bilinen bu göçler sonucunda Anadolu'nun önemli uygarlıklarından biri olan Hititler yıkılmıştır.

Bu parçada geçen "Deniz Kavimleri Hareketi" ifadesi aşağıdakilerden hangisiyle ilişkilendirilebilir?

- A) Ege Göçleri
B) Babil Göçleri
C) Akad Göçleri
D) Hurri Göçleri
E) Frig Göçleri

10. Toplulukların yeni yerler bulmak amacıyla gerçekleştirdiği göçlerin nedenlerinden bazıları şunlardır:

- I. Geçim sıkıntısının yaşanması
II. Politik değişiklikler
III. İnanç gruplarının baskı altına alınması

Bu nedenlerin siyasi, ekonomik ve dinî alanlarla ilişkisi aşağıdakilerin hangisinde doğru olarak verilmiştir?

	I	II	III
A) Ekonomik	Siyasi	Dinî	
B) Ekonomik	Dinî	Siyasi	
C) Siyasi	Dinî	Ekonomik	
D) Dinî	Siyasi	Ekonomik	
E) Siyasi	Ekonomik	Dinî	

11. Mali, dinî ve siyasi nedenlerle buldukları bölgelerden başka bölgelere göç eden insanlar, gittikleri yerlerde toprağı işlemiş, hayvanları evcilleştirmişlerdir.

Bu parçadaki altı çizili kelime grubu aşağıdaki alanlardan hangisiyle doğrudan ilişkilendirilebilir?

- A) Ticaret B) Tarım C) Hukuk
D) Siyasi E) Kültürel

12. Aşağıda Mezopotamya uygarlıkları arasında yer alan tüccar bir kavim ile ilgili bazı bilgiler verilmiştir.

- Hâkimiyetlerini zamanla Doğu Anadolu, Güneydoğu Anadolu, Suriye, Filistin ve Mısır'a kadar genişletmişlerdir.
- Anadolu'ya ilk kez yazıyı getirmişlerdir.

Bu bilgiler, aşağıdaki uygarlıklardan hangisine aittir?

- A) Sümerler B) Akadlar C) Asurlar
D) Babiller E) Elamlar

1.

Kadeş Savaşı'ndan bir kesitin verildiği Mısırlılara ait bu duvar resminden hareketle Mısır halkı ile ilgili olarak;

- I. savaşçı topluluklar oldukları,
- II. atı, savaş unsuru olarak kullandıkları,
- III. Ahiret inancına sahip oldukları

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I
- B) I ve II
- C) I ve III
- D) II ve III
- E) I, II ve III

2. I.Babil Devleti'nin en güçlü kralı Hammurabi dine dayalı devlet anlayışı yerine, gücünü ordudan alan mutlak krallık anlayışını benimsemiştir.

Bu durum Babillerde yönetim anlayışlarından hangisinin zayıfladığını gösterir?

- A) Teokratik
- B) Monarşi
- C) Feodal
- D) Oligarşi
- E) Demokratik

3. Sümerlerde Lagaş kralı Urukagina Dönemi'nde gerçekleştirilen;

- I. rahiplerin otoritesini azaltma,
- II. halkın haklarını güvenceye alma,
- III. teokratik yönetim anlayışını benimseme

faaliyetlerinden hangileri devlet yönetiminde din adamlarının etkisinin azalmasına ortam hazırlamıştır?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) II ve III
- E) I, II ve III

4. 1296 yılında Mısır firavunu II. Ramses'in orduları, Hitit ordularını kendi toprağı olan Suriye'de bulup yok etmek için yola çıkmıştır. 5.000 kişilik tümenlerden oluşan II. Ramses'in ordusu, düzenli bir kuvvet olup her tümene bir Mısır tanrısının adı verilmiştir. 16 yıl süren savaşların ardından 1280 yılında iki devlet arasında bir antlaşma imzalanmıştır.

Bu bilgilerden aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) İki devlet arasında diplomatik ilişkilerin yaşandığına
- B) İki taraf arasında bir mutabakata varıldığına
- C) Mısırlıların çok tanrılı inanişe sahip olduğuna
- D) Yapılan savaşı, Mısırlıların kazandığına
- E) Olayın milattan önce gerçekleştiğine

TÜMLER YAYINLARI

5. Silahlı güce önem veren Mısır Krallığı, donanımlı bir ordu kurmuş ve ülkesini genişleterek kendi coğrafyasının dışındaki topraklar için de savaşmıştır.

Buna göre Mısır Uygarlığı ile ilgili olarak,

- I. Yayılmacı bir siyaset izlemiştir.
- II. Yerleşik yaşama geçmiştir.
- III. Çok tanrılı bir anlayışa sahiptir.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız III
- C) I ve II
- D) II ve III
- E) I, II ve III

6. Romalı tüccarlar, Akdeniz ve Batı Avrupa'daki imparatorluğun topraklarında oluşan barış ortamından faydalanarak uzun mesafeli ticaret yapmışlardır.

Bu parçada Roma İmparatorluğu'nun aşağıdaki alanlardan hangisiyle ilgili faaliyetlerine değinilmiştir?

- A) Siyasi
- B) Askerî
- C) Ekonomik
- D) Dinî
- E) Kültürel